

7

Josep Muñoz Redón

Les fronteres de Walter Benjamin
(Una nova aventura a contravent
de la colla dels cinc)

Edicions del Bullent

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE PATRIMONI I RECURSOS CULTURALS

Premis Literaris “Ciutat de València” 2020

El jurat compost per Alejandro Ramón Álvarez (president),
Javier Martí Oltra (secretari), Antonio Ariño, Joaquina Barba, Núria Cadenes,
i Antoni Martí Monterde (vocals) acordà concedir el Premi “Josep Vicent Marqués”
d’assaig en valencià, dels XXXVIII Premis “Ciutat de València”,
a l’obra *Les fronteres de Walter Benjamin*,
escrita per Josep Muñoz Redón.

1a edició: març de 2021

© 2021 Josep Muñoz Redón
Coberta de Miquel Mollà

© 2021 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
info@bullent.net • www.bullent.net

Disseny de la col·lecció: Miquel Mollà
Assessorament lingüístic: Àlvar Vanyó, Maria Guasp
Impressió: The Cube Factory
ISBN: 978-84-9904-245-9
Dipòsit legal: V-900-2021

La reproducció total o parcial d’aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, o la distribució d’exemplars mitjançant lloguer o préstec sense l’autorització escrita de l’editor resten rigorosament prohibides i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

ÍNDEX

PRÒLEG

- MIRANT PER LA FINESTRA A L'ESTIU, 11
 - PRIMERA IMPRESSIÓ, 14
 - UNA CABANA AMB VISTES, 19
 - A TOCAR DE LA FRONTERA, 23
 - PER QUÈ BENJAMIN? 26
 - LA COLLA DELS CINC, 30

LA PRIMERA FRONTERA (DIÀLEG), 37

DIA 1

- EL FEIXISME VIATJA EN COTXE, 47
 - ELS EXILIS, 55
 - UN CADÀVER A L'ARMARI, 62
 - UNA CASA COM LA NOSTRA, 66
 - CARRERS BUI TS, 71
 - POSTALS DES DEL PARADÍS, 75
 - EL FAR, 81

LA FRONTERA DE L'EXILI (DIÀLEG), 89

DIA 2

- L'ÚLTIMA FRONTERA, 101

RESTES D'UN NAUFRAGI, 105
UN PASSEIG PER L'INFERN, 110
LA LEPRO DE LA CIVILITZACIÓ, 114
LA BANALITAT DEL BÉ, 119
PAISATGE HUMÀ, 125

LA FRONTERA DE L'INFERN (DIÀLEG), 131

DIA 3

PORTBOU, 141
EL *FLANEUR*, 146
FOTOGRAFIAR L'AURA, 151
ANGELUS NOVUS, 157
FLORS TALLADES EN UN GERRO, 162
EL JOVE PROFESSOR, 166

LA FRONTERA DEL VERTIGEN (DIÀLEG), 175

DIA 4

EXCURSIÓ A PEU AMB GOS, 187
PASSATGES I PAISATGES, 191
XINO-XANO, 197
L'HERÈNCIA DE LA TERRA, 201
LA LÒGICA DE L'AIGUA, 205
EL LLEGAT DEL FOC, 209
LA SAVIESA DEL VENT, 213

LA FRONTERA NATURAL (DIÀLEG), 215

EPÍLEG, 223

MIRANT PER LA FINESTRA A L'ESTIU

La llum del sol ens assalta a traïció i imposa el seu reialme resplendent. Una llum blanca, freda, punyent, que perfila el contorn de les coses amb tiralínies. L'albada desplega les ales a la nostra esquena emprenent el vol amb força sense deixar ningú indiferent. És el moment en què la remor de les onades arriba encara nítida a la finestra. Escolto atentament el seu feinejar mansuet i tossut. Una música seductora que atreu tota mena de criatures fins a la vora de la sorra. La platja està deserta, però molt ràpidament s'omplirà del brogit característic d'un dia d'estiu...

De la finestra estant un dia d'estiu veig el mar, el mar esvalotat, el mar tranquil, el mar feréstec, el mar capciós, el mar inútil, el mar encisador; també el pàrquing, la carretera de Cadaqués, el canyissar, els pisos de la piscina, un senyor que porta el pa i el diari sota el braç, els entrants i sortints del súper, el poble blanc que s'arrapa a la muntanya i planta cara al vent del nord, els pins, com un dels vigilants de la platja hissa la bandera verda que promet tota mena de bondats per al nostre proper bany, una família que estira les tovalloles, un grup que aprofita la tranquil·litat d'aquest primer moment per fer ioga, el mar que llepa indolent la sorra, el mar estabornit, el mar traïdor, el mar esllanguit, el mar cadenciós, el mar consirós, dos banyistes amb un banyador blau, les barques

com s'allunyen del port, el passeig arran de mar, el camí del far, l'entarimat de les sardanes o el ball que no ens deixa dormir o els espectacles infantils, el senyor Joaquim que avança impertorbable, amb la seva Vespino rutilant carregada de tomàquets, cap a casa, on muntarà la parada de verdura, el senyor Joaquim que ja no hi és, la riera que es desborda amb les llevantades de la tardor i inunda tota la zona i incomunica el poble amb la resta de l'Univers, el lligabosc, la farigola, l'ocell de tempesta, la xivitona, el botxí, el capsigrany, l'oreneta, la cotoliu, el bitxac, el tallarol, la boscarla, el mar verd, el mar blau, el mar gris, el mar rogenic, el mar groc, el mar resplendent, el mar fluorescent, la noia que patina pel passeig, el cel magníficent, la gran volta de la creació, el sostre blau que ens aixopluga a tots, els nens que, a la tarda, juguen a futbol a la platja, tota mena de motoristes, els vehicles que grimpen per la carretera fins al monestir, el poble ombrívol que s'arrauleix sota les muntanyes, el camí de vianants que fem a la tarda per fugir d'aquest cafarnaüm, el poliesportiu, els pescadors que tornen a port, la llotja del peix, el mar irisat, el mar garratibat, el mar esmaperdut, el mar geperut, el mar temut, el mar trasbalsat, el mar inusitat, el mar característic, l'autobús de la Sarfa que avança immutable cap a un destí conegut, una garsa, la veïna asseguda al seu balcó, la Pepita esguardant l'horitzó i de nit, els llums de Llançà i les ombres de Portbou...

Aprofito l'escadussera tranquil·litat d'aquest primer moment per atansar-me fins a la platja i fer un passeig arran de mar. La fredor de l'aigua als peus espavila els sentits. Un núvol blanc que adopta la forma d'una pinzellada gruixuda i segura emmarca l'escena. Sense pensar, acosto la mà a la riba i agafó un grapat de còdols macerats amb sorra. Noto el tacte mullat, el rosec característic de l'arena, la textura grumollosa del sauló. Oloro aquest gra-

pat de terra i pedres i percebo la sentor característica dels quitrans, els mol·luscs, les petxines, els peixos que habiten les profunditats abissals, el sexe dels àngels, de dimensions desconegudes ni tan sols imaginables pels humans. El puny sembla sintetitzar els misteris més ensotats de l'Univers. Durant uns breus instants, aquesta petita porció de la realitat esdevé reveladora com un poema.

«Saber –escriu Aldous Huxley a *Les portes de la percepció*– és adonar-se, sempre, de la realitat total en la seva diferenciació immanent; adonar-se d'això i, tanmateix, romandre en condicions de sobreviure com a animal, de pensar i sentir com a ésser humà, de recórrer quan convingui al pensament sistemàtic.»

